

Warszawa, dnia 26 lipca 2016 r.

KRK/V/710/16

Szanowny Pan

Marcin Warchoł

Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Sprawiedliwości

Al. Ujazdowskie 11

00-950 Warszawa

W odpowiedzi na pismo z dnia 15 lipca 2016 r. (DL-I-4604-8/15) dotyczące projektu ustawy zmieniającej ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, w imieniu Krajowej Rady Komorniczej uprzejmie proszę o uwzględnienie uwag samorządu komorniczego co do proponowanych rozwiązań prawnych.

Przedłożony projekt przewiduje kolejne obniżenie wysokości opłat egzekucyjnych. Tym razem ustawodawca proponuje wprowadzenie zmiany sprowadzającej się do dodania zapisu (art. 54a), wedle którego *„w przypadku wykonania przez dłużnika obowiązku określonego w tytule wykonawczym będącym podstawą czynności egzekucyjnych, o których mowa w art. 50, 51 lub 54, po złożeniu przez wierzyciela wniosku o wszczęcie egzekucji komornik zwraca wierzycielowi część opłaty od wniosku przekraczającą kwotę 500 zł”*. Odnosząc się do wskazanej propozycji, w pierwszej kolejności należy wskazać, że:

1. **Wprowadzanie kolejnej zmiany w przepisach ustawy o komornikach sądowych i egzekucji w chwili obecnej nie znajduje żadnego uzasadnienia.** Należy bowiem wskazać, że Minister Sprawiedliwości powołał specjalny zespół do opracowania nowej ustawy o komornikach sądowych. Wskazany zespół opracował projekt całkowicie nowej ustawy, kompleksowo regulującej nie tylko ustrój komorników sądowych, ale również koszty postępowania egzekucyjnego. Według informacji prasowych przedstawionych przez Ministra Sprawiedliwości w dniu 14 czerwca 2016 r. projekt nowej ustawy jest gotowy i niebawem rozpocznie się proces legislacyjny zmierzający do jej uchwalenia. W tym stanie, w przeddzień rozpoczęcia prac nad całkowicie nowymi rozwiązaniami

prawnymi, wprowadzanie do obowiązującej ustawy kolejnej nowelizacji nie ma żadnego uzasadnienia. Stąd konieczne wydaje się wstrzymanie prac nad przedstawionym do zaopiniowania projektem kolejnej nowelizacji ustawy.

2. Niezależnie od powyższego proponowana zmiana ustawy jest wadliwa pod względem merytorycznym, jak i z uwagi na konstrukcję proponowanej normy prawnej.

Przyczyną przedstawionej nowelizacji ustawy ma być wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 października 2015 r. (sygn. akt P 3/14) w którym stwierdzone zostało, że *„art. 51 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2015 r. poz. 790) w zakresie, w jakim nie przewiduje odrębnej stawki opłaty stałej za opróżnienie lokalu mieszkalnego z rzeczy i osób w sytuacji, gdy dłużnik po wezwaniu przez komornika dobrowolnie wykonał obowiązek w wyznaczonym terminie, jest niezgodny z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”*. Z uzasadnienia orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego wynika, że regulacja wynikająca z zakwestionowanych w powyższej sprawie przepisów jest nieadekwatna do celów unormowania, ponieważ nie stawia w korzystniejszej sytuacji dłużników, którzy dobrowolnie wykonują zobowiązania. Podkreślenia jednak wymaga, co wynika wprost z treści orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, że ewentualna odrębna stawka opłaty stałej przewidziana winna być w sytuacji, gdy dłużnik po wezwaniu przez komornika **dobrowolnie wykonał obowiązek w wyznaczonym terminie**.

Tymczasem proponowane rozwiązanie nie przewiduje obniżenia opłaty egzekucyjnej w przypadku wykonania przez dłużnika obowiązku **„w wyznaczonym terminie”**, lecz stanowi ogólnie o konieczności zwrotu wierzycielowi części pobranej opłaty *„w przypadku wykonania przez dłużnika obowiązku określonego w tytule wykonawczym będącym podstawą czynności egzekucyjnych, o których mowa w art. 50, 51 lub 54, po złożeniu przez wierzyciela wniosku o wszczęcie egzekucji”*.

Zgodnie z intencją Trybunału Konstytucyjnego obniżenie stawki opłaty egzekucyjnej winno być zachętą dłużnika do „dobrowolnego” wykonania obowiązku wynikającego z tytułu wykonawczego i swoistą premią za zastosowanie się do wezwania komornika w wyznaczonym terminie. Brak w proponowanym przepisie art. 54a zapisu wyraźnie wskazanego przez Trybunał Konstytucyjny skutkować będzie tym, że dłużnik nie zastosuje się do wezwania komornika i nie postąpi zgodnie z treścią tytułu wykonawczego, lecz będzie wszelkimi sposobami przedłużał postępowanie,

by ostatecznie „dobrowolnie” wykonać obowiązek. Taka sytuacja nie może być premiowana przez ustawodawcę. Innymi słowy ustawodawca nie może tolerować niezgodnego z prawem zachowania dłużnika i nagradzać go za to, że ostatecznie, nie mając już innego wyjścia, „dobrowolnie” wykonuje swój obowiązek w celu uniknięcia egzekucji. Obniżenie opłaty przewidziane może być tylko wówczas, gdy dłużnik niezwłocznie zachowa się w sposób określony w wezwaniu organu egzekucyjnego nie doprowadzając do konieczności dalszego stosowania środków przymusu.

Tym samym proponowany przepis art. 54a ustawy winien wyraźnie wskazywać na jego zastosowanie wyłącznie w przypadku zastosowania się dłużnika do treści tytułu wykonawczego „w wyznaczonym przez organ egzekucyjny terminie”.

3. Wskazać również należy, że proponowany przepis został wadliwie sformułowany.

W pierwszej kolejności zwrócić uwagę należy na zbędne zamieszczenie w przepisie odesłania do okresu „po złożeniu przez wierzyciela wniosku o wszczęcie egzekucji”, co jest oczywiste. W przypadku wykonania przez dłużnika obowiązku przed złożeniem przez wierzyciela wniosku, wszczęcie egzekucji uznać należy za niecelowe, zaś koszty tak wszczętego postępowania ponieść winien wierzyciel.

Zbędnie również stanowi się w proponowanym przepisie o „obowiązku określonym w tytule wykonawczym”, co również jest oczywiste, albowiem postępowanie egzekucyjne nie może dotyczyć innego obowiązku, aniżeli wynikającego z tytułu wykonawczego.

4. Uzasadnienie projektu w żaden sposób nie wyjaśnia, jakimi względami kierował się ustawodawca zmniejszając (w omawianym przypadku) wysokość opłaty egzekucyjnej do kwoty 500 zł. Podkreślenia wymaga, że każdorazowo opłata egzekucyjna winna stanowić formę pokrycia działalności egzekucyjnej komornika sądowego, przy czym wysokość tej opłaty nie może być dowolna, oderwana od konieczności zapewnienia sprawnego funkcjonowania aparatu egzekucji sądowej i jego należytego finansowania. Tymczasem z przedstawionego projektu nie wynika, dlaczego akurat opłata egzekucyjna określona w art. 50, 51 i 54 u.k.s.e. obniżona ma być do kwoty 500 zł, a nie do innej kwoty. Tym bardziej w sytuacji, gdy owo obniżenie opłaty jest znaczące w stosunku do wysokości opłaty podstawowej. Nawet przyjęcie konieczności „premiowania” dłużnika, za „dobrowolne” wykonanie obowiązku, nie może skutkować obciążeniem dłużnika opłatą w symbolicznej wysokości.

5. Pomijając wysokość proponowanej opłaty, wskazać należy, że dla zachowania spójności regulacji powinna być ona określona jako wartość procentowa przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, do którego odnoszą się opłaty stałe określone w ustawie.

Reasumując wskazać należy, że realizacja orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego dokonana winna zostać w ramach całościowego uregulowania zasad finansowania kosztów egzekucji sądowej, ku czemu jest okazja ze względu na prowadzenie prac nad nową ustawą o komornikach sądowych oraz ustawą o kosztach egzekucji. Kolejna, częściowa zmiana obecnie obowiązującej ustawy nie znajduje uzasadnienia. Nadto kształt proponowanych rozwiązań prawnych budzi poważne wątpliwości merytoryczne i redakcyjne.

Mam nadzieję, że powyższe uwagi okażą się przydatne i zostaną uwzględnione w dalszym procesie legislacyjnym.

Prezes
Krajowej Rady Komorniczej

Rafał Fronczek